

MUISTIO

Aika: 9.2.2017, klo 13.00 - 15.45

Paikka: Ympäristöministeriö, Kokoushuone Lohi, Aleksanterinkatu 7, Helsinki

Paikalla:

Paneelin jäsenet:

Professori Jari Niemelä, HY, Puheenjohtaja
Akademilektor Christoffer Boström, Åbo Akademi (poistui klo 15.10)
Tutkimusjohtaja Paula Horne, PTT
Neuvotteleva virkamies Johanna Niemivuo-Lahti, MMM
Kehityspoliittinen neuvonantaja Matti Nummelin, UM (poistui klo 14.35)
Apulaisprofessori Jouni Sorvari, ISY (Professori Elina Oksasen varaedustajana)
Professori Eija Pouta, Luke
Yksikön johtaja Laura Raaska, SA
Johtaja Leif Schulman, LTKM
Ylitarkastaja Suvi Borgström, YM

Sihtteri:

Vanhempi tutkija Kaisu Aapala, SYKE

Paneelin ulkopuolelta:

Tiedeasiantuntija, FT, Harri Hautala, Suomen Akatemia
Anna Salomaa, Helsingin yliopisto
Marina von Weissenberg, YM (13.00 -13.30 ja 14.30 – 15.30)

Poissa:

Johtaja Petri Ahlroth, SYKE
Neuvotteleva virkamies Mika Honkanen, TEM
Neuvotteleva virkamies Armi Liinamaa, VM
Tutkimusjohtaja Laura Höijer, YM
Johtava ekonomisti Marita Laukkanen, VATT
Professori Janne Kotiaho, JY
Vanhempi tutkija Annalea Lohila, IL
Tutkimusjohtaja Atte Moilanen, HY
Dosentti Ilari E. Sääksjärvi, TY
Professori Anne Tolvanen, OY

1. Kokouksen avaus ja asialistan hyväksyminen

- Puheenjohtaja Jari Niemelä avasi kokouksen klo 13.00.
- Käytiin lyhyt esittäytymiskierros.
- Hyväksyttiin kokouksen asialista.

2. Edellisen kokouksen muistion hyväksyminen

- Hyväksyttiin edellisen kokouksen (31.10.2016) muistio.

3. BiodivERsA, Harri Hautala, Suomen Akatemia

- Harri Hautala esitteli BiodivERsAn toimintaa. BiodivERsA on vuodesta 2005 toiminut eurooppalainen biodiversiteetti- ja ekosysteemipalvelututkimuksen verkosto, jossa on tällä hetkellä mukana 32 partneria 21 maasta. Suomen Akatemia (BY-toimikunta) liittyi verkostoon viime vuonna.
- Verkoston tavoitteena on kehittää tutkimusohjelma- ja rahoitusyhteistyötä, parantaa tutkijayhteisön synergiaa sekä parantaa päätöksentekijöiden osallistamista ja lisätä tutkimuksen yhteiskunnallista vaikuttavuutta.
- Jari Niemelä toimii BiodivERsAn Advisory Boardin puheenjohtajana.
- Parhailtaan on menossa BiodivERsA 3 ERA-Net Cofund (2015-2019, rahoitus H2020).
- Hautala kävi läpi BiodivERsAn prioriteetit ja päätavoitteet, hallinnon rakenteen, tutkimusrahoituksen hakujen teemat ja rahoitetut projektit (47 projektia rahoitettu 2008 lähtien), 2015 – 2016 rahoitusta saaneet projektit, keskeiset dokumentit (strateginen tiekartta Strategic Roadmap SRIA, toimintasuunnitelma Implementation Plan IP), toiminnan ydinteemat ja poikkileikkaavat teemat, BiodivERsAn avoin tietokanta (rahoittajaorganisaatiot, rahoitusohjelmat, tutkimusorganisaatiot, tutkimusprojektit, ihmiset) ja tutkimuksen yhteissuunnittelun mallin (The BiodivERsA Stakeholder Engagement Handbook – hyvä!). Katso tarkemmin liite 1.
- Seuraava BiodivERsA haku tulossa tänä vuonna (ERA-Net Cofund, yhteistyössä Belmont Foorumin kanssa). Teemana 'Scenarios of biodiversity and ecosystem services'. Akatemian BY-toimikunta osallistuu tähän hakemukseen ja varautuu mahdollisesti osallistumaan ohjelman tutkimushaun rahoittamiseen vuonna 2018, mikäli komissio hyväksyy hakemuksen. Katso tarkemmin liite 1.
- Seuraavan haun linkki IPBES:n tulee odotettujen vaikutusten kautta (expected impacts: “link with possible assessments as those conducted, e.g., by the IPBES to induce a wider, worldwide and regional use of scenarios to better assess future, plausible trends of biodiversity and ecosystem services and explore the role that nature-based solutions may play”). Linkki myös kestävän kehityksen tavoitteisiin (SDG 15).
- Käydyssä keskustelussa tuotiin esiin mm.:
 - SA tukee suomalaisia tutkijoita mm. tiedottamalla hyvin uudesta rahoitusmuodosta. Rahoitusväline (ERA-Net Cofund) sinänsä voi olla jo tuttu monille tutkijoille.
 - Voisi olla hyödyllistä, jos SA:lla olisi kansallinen BiodivERsA tukiryhmä. Luontopaneeli täydennettynä voisi olla lähtökohta tukiryhmälle.
 - IPBES on niin uusi paneeli, että pitkäaikaista yhteistyötä BiodivERsAn kanssa ei vielä ole oikein voinut muodostua. Advisory Boardissa on kaksi IPBES MEP:ä (Multidisciplinary Expert Panel) ja Niemelä, joten tiivis linkki on olemassa. Konkreettisen yhteistyön kehittämisestä on keskusteltu Advisory Boardissa.
 - IPBES on mainittu myös BiodivERsAn strategisessa tiekartassa.
 - Niemelä totesi, että Suomi on mieluinen jäsen, koska meillä tehdään korkeatasoista tutkimusta, tutkija ovat hyvin verkostoituneita ja tutkimustietoa on hyvin pystytty viemään politiikka puolelle. Myös BiodivERsAssa science - policy linkki on hyvin tärkeä.
 - Minkälaiset painopisteet ovat eri tutkimusalojen välillä? Yhteiskuntatieteet jäävät helposti marginaaliin. Tätä pyritään huomioimaan mm. tutkimushauissa (monitieteisyys). Todettiin, että se olisi hyvä huomioida myös tiedottamisessa,

niin että tieto hauista saavuttaisi myös muiden tieteenalojen osaajat. Edellyttää osaamista myös hakemusten arvioijilta.

- Tulevassa haussa tarvitaan monitieteisiä konsortioita, joissa osallistujia sekä Euroopasta että Belmont Foorumin maista. Haussa huomioidaan IPBES:n raportti 'Policy support tools and methodologies for scenario analysis and modelling of biodiversity and ecosystem services based on a fast track assessment and a guide'.

4. Ajankohtaisia kuulumisia

- CBD COP 13, Cancun Mexico, joulukuu 2016
 - IPBES:n pölyttäjäraportin suositusten toteuttaminen etenee.
 - Osapuolikokouksessa pölyttäjiä koskeva arviointityö toivotettiin tervetulleeksi ja pääviestit hyväksyttiin (Decision Adopted by the Conference of the Parties to the Convention of Biological Diversity, XIII/15. [Implications of the IPBES assessment on pollinators, pollination and food production for the work of the Convention](#)).
 - Yrityspuoli kutsuttiin mukaan työhön.
 - CBD:n sihteeristölle esitettiin tehtäväksi koota ja jakaa tietoa pölyttäjien seurannan ja hoidon parhaista käytännöistä, menetelmistä ja tähän mennessä opitusta.
 - Osapuolikokouksessa annettiin myös sitoumus tiivistää toimia ja yhteistyötä pölyttäjien ja niiden elinympäristöjen suojelemiseksi. Suomi liittyi mukaan tähän sitoumukseen. Sitoumukseen liittyvien maiden tulee mm. tehdä kansallinen pölyttäjä strategia. Suomessa vastuu tästä on YM:llä ja Marina von Weissenberg kertoi, että pölyttäjästrategia tehdään uhanalaisten lajien arviointityön yhteydessä.
 - Synergiat kansainvälisten monimuotoisuussopimusten kesken - IPBES:n tuottamat arvioinnit tulisi hyödyntää kaikissa sopimuksissa, kuten CBD, CMS (Convention on the Conservation of Migratory Species of Wild Animals), CITES (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Flora and Fauna) ym.
 - IPBES:n Global Assessment tulee olemaan tärkeä CBD:n 2020 tavoitteiden arvioinnissa.
- Nordic IPBES arviointityö on aikataulussa. Raportti tulee kommentointikierrökselle kesällä, kommentointiaika loppukesä-alkusyksy.
- Suomen [Lajitietokeskus -portaalin beta-versio](#) on julkaistu.
- Global Biodiversity Information Facility (GBIF) hallintoneuvoston kokous Suomessa syyskuun lopussa. GBIF seminaari 27.9. iltapäivällä ja **28.9. kansallinen koko päivän seminaari lajidatasta** (HY Juhlasali). Leif Schulman ehdotti, että **kansallisen seminaarin yhteydessä olisi hyvä tilaisuus lisätä Luontopaneelin näkyvyyttä. Ehdotusta kannatettiin ja toteutustapaan palataan myöhemmin.**

5. Valmistautuminen IPBES:n 5. täysistuntoon

- IPBES 5. täysistunto 7. – 10.3.2017, Bonn, Saksa
- [Suomen delegaation](#) kokoonpano: Valtuuskunnan johtaja Ylitarkastaja, Suvi Borgström YM; Muut jäsenet: Luontoympäristökeskuksen johtaja Petri Ahlroth SYKE, Professori Janne Kotiaho JY, Professori Jari Niemelä HY, Erikoistutkija,

Täysistunnossa käsiteltävät asiat

- Ensimmäisen työohjelman seuranta
 - Draft decision: ”Decides to proceed with the implementation of the first work programme of the Platform in accordance with the present decision and the approved budget set out in decision (5-x)”
- Work on capacity building
 - Draft decision: ”Wellcomes the Capacity building rolling plan”
- Tietoperusta
 - Draft decisions:
 - “Approves the approach for working with indigenous and local knowledge”
 - “Approves the work plan for the task force on knowledge and data for 2017 and 2018”
- Teema-arvioiden ja metodologisen arvioinnin käynnistäminen
 - The Plenary may wish to consider:
 - the duration of and budget for the two thematic assessments (invasive alien species and their control; assessment of the sustainable use of biodiversity) and the methodological assessment regarding diverse conceptualization of multiple values of nature and its benefits)
 - the timing of the launch of each of the three assessments, including the possibility of considering them in the context of the development of a second IPBES work programme
- Poliitiikkakeinoihin ja metodeihin liittyvä työ
 - “Approve the approach to catalogue content development”
- Viestintä, sidosryhmien osallistaminen, strategiset kumppanuudet
- Taloudelliset kysymykset ja budjetti
- IBPESin toiminnan evaluointi
- 6. ja 7. täysistunnon järjestäminen ja seuraavan työohjelman laatimisen käynnistäminen

EU-valmistelu

• EU esittää muutosta tarkkailijan asemaansa: uusi ”enhanced observer status”
“Regional Economic Integration Organisations (REIOs) are allowed to participate as enhanced observers ad interim to IPBES activities. Enhanced observers may exercise the following procedural rights at IPBES Plenary Sessions: the right to speak in turn; the right to reply; the right to introduce proposals. These rights are exclusive. They do not grant the ability to vote or to be elected. Furthermore REIOs will be allowed to fully participate in - and contribute to - the implementation of the IPBES Work Programme” (malli IPPC:sta)

- Pidemmän aikavälin tavoite edelleen täysjäsenyys
- WPIEI 24.1.2017
 - Borgström ja von Weissenberg osallistuivat.
 - EU-koordinoitavat asiat: prosessuaaliset kysymykset, ei sisällölliset/tieteelliset kysymykset
 - EU linjapapereiden valmistelu johtajamaa periaatteella
- Asiantuntijakokous 25.1.2017

- Borgström osallistui.
 - Mitä mukaan EU:n aloituspuheenvuoroon?
 - EU:n uusi asema “enhanced observer” (millä argumenteilla perustellaan? rahoitus?), avataanko rules of procedure dokumentti jne..)
 - Uusien arviointien käynnistäminen ja priorisointi:
 - Resurssit eivät riitä kuin yhteen arviointiin
 - Prioriteettina metodiarvio “methodological assessment regarding the diverse conceptualization of multiple values of nature and its benefits”
 - Kommunikaation ja vuorovaikutuksen lisääminen
 - Seuraavan työohjelman valmistelu:
 - Mille aikajänteelle? Ehdotettu 10 v ohjelma nähtiin liian pitkänä, vaihtoehtoina esitettiin yhdistelmää pidemmän ja lyhyemmän aikavälin suunnitelmista, tärkeää jättää joustavuutta ja mahdollisuus ottaa huomioon muut prosessit esim. CBD:n post 2020 –suunnitelma
 - CBD:n lisäksi haluttaisiin vahvistaa yhteistyötä muiden YK:n instituutioiden kanssa, erityisesti IPCC:n
- EU:n kantapapereiden valmistelu jatkuu kirjallisena menettelynä (**Suomi mukana johtamassa ILK –dokumentin valmistelua yhdessä Ranskan, Tanskan ja Ruotsin kanssa**)
 - Seuraava WPIEI 22.2.2017
 - Koordinaatio Bonniassa 6.3.2017

Keskeisimmät dokumentit, Luontopaneelin kanta / kommentit

Work on indigenous and local knowledge systems

- Hyväksyttävänä ohjeet/lähestymistapa perinne- ja paikallistiedon käyttöön IBPES työssä
 - I General framework
 - määritelmät: ILK holder, ILK expert, expert on ILK
 - II Overall approach
 - a) Assessments
 - b) Knowledge and data
 - c) Policy support tools and methodologies
 - d) Capacity Building
 - III Institutional framework and participatory mechanism (EU-koordinoitu)
 - Olemassa olevien instituutioiden hyödyntäminen (MEP; ILK -task force, ILK liason group jne..)
 - Uusi osallistumismekanismi:
 - verkkoalusta, konsultaatiot, työpajat, keskustelufoorumi...
- Keskustelu:
 - Ohjeistus vaikuttaa vaikeasti ymmärrettävältä.
 - Poikkeaa CBD:n määritelmästä.
 - Pitäisi olla rajatumpi lähestymistapa - Indigenous knowledge vs. Indigenous people knowledge.
 - Lähetetty kommentteille Saamelaiskäräjille.
 - Ohjeistusta pidettiin työläänä; mittakaava on epäselvä (kaikki huomioon vai vain osa); tiedon saatavuus; metodit puuttuvat; ei kerrota millä tavalla tietoa hyödynnetään päätöksenteossa.

- Sen sijaan, että edellytetään että ILK tulisi huomioida näiden ohjeiden mukaisina heti kaikissa arvioinneissa, ehdotettiin, että ohjeiden toimivuutta voisi selvittää ensin pilotin avulla.
- Mitä tarkoitetaan ”paikallisella tiedolla” (local knowledge)? Esimerkiksi Suomessa riistakolmiolaskennat, lintu- ja perhosharrastajien havainnot – ovatko nämä paikallista tietoa?
- Kommentit ILK ohjeisiin Ranskalle. **Lisäkommentit voi toimittaa Borgströmille 17.2. mennessä.**

Scoping for a thematic assessment of sustainable use of biodiversity

- Päivitetty scoping dokumentti
 - Suunnitelman sisällöllinen vahvuus?
 - Hyväksytäänkö ja käynnistetäänkö?
 - Resurssien riittävyys?
- Keskustelu
 - Suomen kommenteissa edelliseen scoping dokumentin versioon korostettiin erityisesti käsitteiden ’kestävä käyttö’ ja ’käytön kestävyys’ eroja. Uudessa scoping paperissa ei ainakaan määrällisesti ole vähennetty ’kestävä käyttö’ - käsitteen käyttöä. Suomen ehdottamia näkökulmia tulevaisuuden skenaarioihin - väestönkasvuarvioiden vaikutukset luonnonvaraisten lajien käytön kestävyydelle ja lihansyönnin vähenemisen vaikutukset - ei ole lisätty.
 - Edelleen pidettiin epäselvänä sitä mitä arviointi kattaa. eli mitä täsmällisesti tarkoitetaan ’villilajeilla’. Rajausta ’wild species of flora and fauna’ pidettiin epäselvänä ja laajana. Myös tarkennusta (C.10) ”The assessment will therefore not cover biodiversity as a whole, but rather focus on wild species.” pidettiin epäselvänä. Sisältäisikö esimerkiksi Suomen talousmetsät, joissa käytetään luontaisia puulajeja?
 - Aihe on tärkeä, mutta scoping report vielä olennaisilta osiltaan, kuten rajaukseltaan, epäselvä.
 - **Kommentit Borgströmille 17.2. mennessä.**

Consideration of the undertaking of thematic and methodological assessments

- Käynnistetäänkö uusia arvioita: teema-arviot vieraslajeista ja kestävästä käytöstä, metodologinen arvio ekosysteemipalveluiden ja luonnon monimuotoisuuden arvoista
- Mihin resurssit riittävät?
- Siirretäänkö seuraavaan työohjelmaan?
- Priorisointi?
- Keskustelu:
 - **Kannatettiin järjestystä 1) metodologinen arvio, 2) vieraslajit, 3) kestävä käyttö.**
 - Perusteena vieraslajiarvion nostamiseksi toiseksi tärkeimmäksi (EU maat olivat pitäneet kestävä käytön arviointia toiseksi tärkeimpänä) oli, että se voitaisiin käynnistää saman tien, sillä scoping dokumentti on jo hyväksytty aikaisemmin eikä siinä ole vastaavia määrittelyongelmia. Se myös palvelisi vuoden 2020 arviointeja (Aichi tavoite 9). Vieraslajeista on jo olemassa paljon tietoa, joten tärkeää on tuoda uusia näkökulmia ja välttää päällekkäistä työtä.

Review of the platform

- Sisäinen ja ulkopuolinen arviointi
 - Sisäinen:
 - Kysely MEP (entisen ja nykyiset jäsenet), Bureau, sihteeristö, Task force, coordinating lead authors and co-chairs
 - Ulkopuolinen:
 - IPBES:n tuottamien dokumenttien ja kirjallisuuden arviointi valittujen kriteerien ja kyselylomakkeen perusteella
 - Max 10 hengen arviointipaneeli (tutkijoita, hallintoa, NGO:t)
 - Vaihtoehdot arvioinnin koordinointiin:
 - A) Ulkopuolinen organisaatio
 - B) Sihteeristön virkamies
 - Kyselylomake liitteenä plenaryn kommentoitavaksi ja hyväksyttäväksi
- Keskustelu:
 - Arvioinnin hinta ratkaisee.
 - **Kommentit Borgströmille 17.2. mennessä.**

Work on policy support tools and methodologies

- Kiittäen otettu esiin Oppla, 'Platform for sharing policy support tools and case studies related to biodiversity and ecosystem services.' Opplan toinen kehittäjäosapuoli on Openness EU-hanke, jota SYKE koordinoi (Eeva Furman).
- Catalogue of policy tools and methodologies, 1. versio <http://oppla-ipbes.pantheonsite.io/>
- The Plenary is invited to access and test the prototype of the online catalogue and to provide feedback on it to the secretariat
- Keskustelu:
 - YK:lla on toimiva portaali erilaisista ympäristösopimuksista [InforMEA](#) (United Nations Information Portal on Multilateral Environmental Agreements), josta löytyy mm. tietoa niiden välisistä horisontaalisista kytkennöistä.

IPBES-5-Info on national platforms

- 'National Biodiversity Platforms' in Europe as Partners for the Implementation of the IPBES Work Programme
- Keskustelu:
 - Niemelä ja Hyvärinen osallistuivat em. eurooppalaisia kansallisia IPBES – paneeleja esittelevän artikkelin kirjoittamiseen.

Yleistä keskustelua:

- Suomi rahoittaa IPBES toimintaa tänä vuonna.
- EU:lla olisi mahdollista tukea IPBES:n toimintaa H2020 rahoitusmekanismin kautta.

6. Luontopaneelin toiminta ja viestintä 2017 (liite 2)

- Tulossa olevat kommentoinnit:
 - Land degradation and restoration (LDR, Second order draft + 1st Summary for policy makers) ja European and Central Asian assessment (ECA, Second order draft + 1st Summary for policy makers) government ja asiantuntija kommenteille.

- Kommentointi ajankohta tämän hetkisen tiedon perusteella touko-kesäkuu.
- Edellisessä kokouksessa sovittiin, että käsitellään nämä työkokouksessa, jossa käydään läpi kommentoitavina olevat raportit ja että jaetaan valmisteluvastuita.
- **Sovittiin, että sihteeri selvittää hyvissä ajoin ennen seuraavaa kokousta paneelin jäsenten mahdollisuuksia osallistua raporttien käsittelyn valmisteluun ja mahdollisia kiinnostuksen kohteita raporteissa.**
- ECA arvioinnissa on nyt mukana myös yksi suomalainen kirjoittaja, Stephen Venn, HY.
- Globaalin arvioinnin ensimmäinen luonnos tulee samaan aikaan asiantuntija kommentointikierrokselle.
- Kansainvälisesti IPCC ja IPBES ovat järjestämässä yhteistä tapaamista. Todettiin, että kansallisestikin olisi hyödyllistä kontaktoida Suomen IPCC-työryhmää ja selvittää yhteistyön mahdollisuuksia.
- YM mahdollisesti tiedottaa IPBES:n täysistunnosta.
- Luontopaneelin esittely LTKM:n lajidata seminaarin yhteydessä syyskuussa (ks. kohta 4).

7. Muut asiat

- Ei muita asioita.

8. Seuraava kokous

- **Seuraava kokous sovittiin pidettäväksi 7.6.2017, klo 12.00 – 16.00. Helsingissä.** Paikka ilmoitetaan myöhemmin.

9. Kokouksen päättäminen

- Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.45.

Liitteet

Liite 1 Harri Hautalan esitys

Liite 2 Päivitetty Luontopaneelin toiminta 2017